

Handläggare
Susanna Nytell
Telefon: 08-508 150 29

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2016-06-16

Rapport om utveckling av hemtjänst

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr 152-643/2016

Förvaltningens förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Maria Laxvik
Tf. stadsdelsdirektör

Lena Borgman
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bland annat till Skarpnäcks stadsdelsnämnd remitterat rapporten ”Rapport om utveckling av hemtjänst”. I kommunfullmäktiges förslag till budget 2015 fick äldrenämnden ett antal uppdrag som rörde hemtjänst, vilka har utretts av äldreförvaltningen. Målet för utredningen har varit att öka den enskildes inflytande, förbättra samverkan runt den enskildes behov och öka handlingsfriheten för hemtjänstpersonalen att tillmötesgå den enskildes behov och önskemål. I rapporten lämnas ett antal förslag som syftar till att förbättra samverkan kring den enskildes behov och säkerställa hög kontinuitet.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges förslag till budget 2015 fick äldre nämnden ett antal uppdrag som rörde hemtjänst. I korthet består de i att utveckla bedömningen av behov, beställning och utförande av insatser, föreslå förbättringar av ersättningssystem och rapporter samt fastslå vilken teknik som ska användas. Förutom dessa uppdrag har även stadsledningskontoret haft ett uppdrag kring val av upphandlingsform för hemtjänsten. För att de olika uppdragen skulle sträva mot samma mål och överensstämma med de långsiktiga målen för äldreomsorgen, samlades de under projektet ”Utveckling av hemtjänst”.

Ärendet

Som ett första steg i utvecklingsarbetet presenterades en delrapport i juni 2015. I delrapporten pekades ett antal utvecklingsområden ut, bland annat att undersöka möjliga alternativ till GPS-tekniken, översyn av reglerna kring avböjda besök samt utveckling av genomförandeplanen. Utifrån detta genomfördes en utredning som resulterat i den aktuella rapporten.

Utvecklingsområden och utvecklingsprojekt

Det överordnade målet för utredningen har varit att öka den enskildes inflytande, förbättra samverkan runt den enskildes behov och öka handlingsfriheten för hemtjänstpersonalen att tillmötesgå den enskildes dagsaktuella behov och önskemål. Äldreförvaltningen anser att beställning av hemtjänst ska formuleras så att personalen ska kunna ansvara för att fatta beslut om lämplig utformning av insatser utifrån den enskildes dagsaktuella behov och uppkomna situationer. Ett sätt att uppnå det kan vara att i beställningen gruppera de beviljade insatserna utifrån huvudområden, t.ex. serviceinsatser, måltider och personlig omvårdnad, utan att precisera varje insats på detaljnivå. Stadsgemensamma anvisningar för beställning av hemtjänst ska tas fram av äldreförvaltningen, för att betona att beställningen inte bör vara för detaljerad. Detta bör ske utifrån resultatet av de utvecklingsprojekt som kommer att genomföras parallellt i stadsdelsförvaltningarna, verksamheterna och äldreförvaltningen. Utifrån dessa projekt föreslår äldreförvaltningen också att stadsgemensamma anvisningar för genomförandeplaner inom hemtjänsten tas fram.

Äldreförvaltningen föreslår också en översyn av beräkningsunderlaget för att förtydliga flexibiliteten i utförandet och säkerställa träffsäkerheten i den beviljade tiden. För öka den enskildes inflytande föreslår äldreförvaltningen att stadsgemensamma anvisningar för genomförandeplaner tas fram

under ledning av äldreförvaltningen, utifrån resultaten av utvecklingsprojekten.

Likaså anser äldreförvaltningen att kontaktmannaskapets syften och de krav som staden ställer på detta behöver förtydligas, att hemtjänsten bör organiseras i mindre enheter som möjliggör en överblickbar schemaläggning, samt att förutsättningarna för att bevilja olika former av välfärdsteknik i hemmet som en form av bistånd enligt SoL bör utredas.

Förändringar av ersättningssystem och rapporter

Ett uppdrag i budget 2015 var att reglerna för ersättning inom hemtjänsten skulle ses över i syfte att minska administrationen och öka dialogen mellan beställare och utförare. Effekten av förslagen skulle vara kostnadsneutrala för beställare och utförare och inte kostnadsdrivande för staden. Utifrån detta uppdrag föreslås att ersättningen för avböjda besök tas bort och istället föreslås timersättningen för dagtid justeras upp med 2,0 % från och med den 1 januari 2017. Argumenten för att göra denna förändring är främst att staden i första hand bör ersätta utförare för insatser som verkligen utförs, att skapa incitament till att minimera avböjda besök, stimulera till ett ökat kontaktmannaskap och undvika administration i form av kontroller kring avböjda besök.

Äldreförvaltningen föreslår även att möjligheten att rapportera upp till 110 % av den beställda tiden utan att redovisa orsak kvarstår eftersom denna regel möjliggör flexibilitet kring den enskildes dagsaktuella behov.

Tekniska förändringar

Äldreförvaltningen föreslår att staden går över från GPS till Near Field Communication (NFC) som positioneringssystem inom hemtjänsten. NFC är driftstabil, kräver lite administration och är enkelt att använda. Äldreförvaltningen förordar även att s.k. tvåfaktorsinloggning införs för ParaGå under 2016. Det medför högre säkerhet, vilket krävs för att hantera sekretessbelagd information.

Val av upphandlingsform för hemtjänst

I den del av utredningen som avser val av upphandlingsform för hemtjänst, föreslås fortsatt upphandling enligt Lag om valfrihetssystem (LOV) eftersom detta bedöms vara mindre tidskrävande och bättre för verksamhetens kontinuitet än upphandling enligt LOU. Äldreförvaltningen menar att LOV har haft positiva konsekvenser vad gäller möjligheter att skapa god

kvalitet, utbud och kontinuitet för brukarna, men att det finns svårigheter med att utestänga leverantörer som brister i utförandet. Därför föreslås att krav ställs vid upphandling på att utföraren har erfarenhet av äldreomsorg och/eller omsorgen om personer med funktionsnedsättning utifrån socialtjänstlagen. En referensprövning ska ske som säkerställer att stadens egna erfarenheter vägs in, om utföraren har eller har haft uppdrag i staden. Därför bör stadsdelsförvaltningarna, som ska lämna referenser, införa en likartad rutin för uppföljning av de krav som är aktuella för referenserna.

Äldreförvaltningen avser även, i samråd med stadsledningskontoret pröva behov och nytta med ytterligare krav i LOV-upphandlingen, enligt vissa vägledande principer, exempelvis gällande krav på arbetskläder, krav på verksamhetsansvariges närvaro och krav som syftar till ökad personalkontinuitet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldre och funktionsnedsatta och har behandlats i förvaltningsgrupp 2016-06-09, i rådet för funktionshinderfrågor 2016-06-08 samt i pensionärsrådet 2016-06-09. Remissvaret ska vara KF/KS kansli tillhanda senast 2016-06-22.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på förslaget. Att utveckla samarbetet utförare-beställare och utformningen av beställning och genomförandeplan kan bidra till att nå målet att ge brukaren ökat självbestämmande och ökad delaktighet. Att se över stadens schemaläggningssystem bör ge positiva effekter för utförare.

Ekonomiska konsekvenser för nämnden

Förslaget beräknas leda till en kostnadsminskning för förvaltningens beställarenhet på omkring en miljon kronor. Samtidigt riskerar den kommunala hemtjänsten att få minskade intäkter om inte antalet avböjda besök minskas, varför arbetet på detta område måste intensifieras.

De utvecklingsprojekt som stadsdelsförvaltningarna föreslås delta i kan innebära ökade kostnader i form av arbetstid.

Bilagor

1. Rapport om utveckling av hemtjänst
2. Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande